

## РАЗДЕЛ 10

# Трансгранична координация при актуализацията на План за управление на речните басейни 2016 – 2021 г. в Дунавски район за басейново управление



### 10.1 Координация в рамките на Международния басейн на р. Дунав

Дунавски район за басейново управление обхваща българската територия от Международния басейн на р. Дунав. С обща площ от 807 827 км<sup>2</sup>, басейнът на р. Дунав е втори по големина в Европа. Територията на Дунавски басейн се споделя от 19 страни, което го прави „най-интернационалният“ речен басейн в света.

Директива 2000/60/ЕС (Рамкова Директива за водите - РДВ) поставя изискване за координация на усилията на страните членки при постигане на целите на Директивата в международните речни басейни/райони за басейново управление, вкл. и за тези части от тях, които се простират извън границите на общността (чл.3 (4) и (5)).

Съгласно чл.13 (3) от РДВ „...За международните райони с басейново управление, които се простират извън границите на Общността, държавите-членки полагат усилия за разработването на единен план за управление на речния басейн“

Дейностите по прилагането на Директива 2000/60/ЕС в международния басейн на р. Дунав се координират от Международната комисия за опазване на река Дунав (МКОРД), която обединява и координира усилията на 14 страни, всяка от които покрива повече от 2000 км<sup>2</sup> от Дунавски басейн. МКОРД организира и ръководи разработването на общ План за управление на международния басейн на р. Дунав (Danube River basin management plan - DRBMP), който е насочен към постигане на целите на РДВ в Дунавски басейн.

В изпълнение на изискванията на РДВ и на Закона за водите, БДДР активно участва във всички дейности и инициативи, организирани и/или координирани от МКОРД, вкл. в разработването и актуализацията на DRBMP, **чрез:**

#### ➤ **Участие в експертните групи към МКОРД**

Експерти от БДДР са номинирани членове на експертните групи (ЕГ) на МКОРД : «План за управление на речния басейн»; «Информационно управление и ГИС»; «Натиск и Мерки»; «Мониторинг и оценка»; «Защита от наводнения»; «Участие на обществеността» и на подгрупи: «Подземни води»; «Икономика»; «Хидрометеорология»

Представителите на БДДР участват в редовните работни срещи на експертните групи и участват активно в изготвянето на всички работни документи, ръководства и концепции във връзка с разработването на Плана за управление на Дунавски басейн и с други стратегически документи, насочени към управлението на водите в международния



басейн. Преставителите в ЕГ осъществяват двупосочната връзка между националните администрации (МОСВ, БДДР) и МКОРД, като представят националната позиция по всички обсъждани въпроси и документи, и същевременно свеждат на национално ниво информация за приетите решения, съгласувани методологии, общи инициативи, както и за произтичащите от работата на групите и плана на МКОРД национални ангажименти.

В периода май 2014г – декември 2015г. експерт от БДДР работи като стажант към Секретариата на МКОРД, като пряко участва и подпомага дейности, свързани с организацията и работата на експертните групи по Мониторинг и оценка и Хидроморфология. Експертът има съществен принос в редактирането и изготвянето на финалния доклад от съвместното проучване на р.Дунав ( JDS3)

➤ **Информационен обмен:**

• **Предоставяне на информация за целите на актуализация на DRBMP**

България/БДДР е предоставила необходимата национална информация за всички етапи при актуализацията на DRBMP, както и необходимата информация във връзка с проекти и инициативи на МКОРД. Информацията е представена чрез представителите в експертните групи, в обем и формат съгласно взети решения в групите и съгласно ангажиментите, произтичащи от членството в МКОРД, и включва:

- Информация за актуализацията на прегледа по чл.5 на РДВ (Danube Basin Analysis 2012) – текстова информация и данни, вкл. ГИС данни (DanubeGIS)
- Информация за проекта на DFRMP 2015 - текстова информация и данни, вкл.ГИС
- Информация в системата за ранно предупреждение при инцидентни замъсявания (*Accident Emergency Warning System – AEWС*) – за всички събития за периода, съгласно правилата за поддържане и работа на системата, вкл. при тестове на функционалността
- Данни от мониторинг на р.Дунав и главните му притоци чрез транснационалната мониторингова мрежа (TNMN)
- Национални данни за прилагане на модел MONERIS за оценка на емисиите на нутриенти в речните системи в международния Дунавски басейн;
- Данни за изготвяне на карта на действащи ВЕЦ на територията на



Международния Дунавски басейн (публикувана 2014г)

- Друга информация, свързана с текущата дейност на групите

- **Достъп и ползване на обща информация и методически документи**

Чрез участието в ЕГ на МКОРД се извършва и обмен на опит и добри практики между експертите от различните страни, което подпомага разработването на ПУРБ и осигурява координацията между ПУРБ на национално ниво и DRBMP. Допълнително, представителите на БДДР могат да ползват базите данни на МКОРД съобразно регламентираните условия и права на достъп. Общите методически и стратегически документи служат като основа на националните подходи, използвани при разработване на ПУРБ. Така например:

- Националният подход за оценката на достоверността на оценката на състоянието на водите е базиран на критериите, приложени при DRBMP
- За оценката на състоянието на р. Дунав при актуализацията на ПУРБ в Дунавски РБУ са използвани резултати от трето съвместно проучване на р. Дунав (JDS3).
- Резултатите от прилагането на модел MONERIS са използвани при оценката на натиска и на ефекта от мерките при актуализацията на ПУРБ в Дунавски РБУ

- **Участие в общи инициативи и проекти на МКОРД**

България / БДДР участват в редица инициативи и проекти на МКОРД, вкл. осигуряват провеждането им на българска територия, в т.ч.:

- Участие в експедиции за обследване на река Дунав (JDS) вкл. обезпечаване на дейности и събития на българска територия, и включване на български експерт в основния екип;
- Ежегодно организиране / участие в събития във връзка с деня на р. Дунав
- Поддържане на пунктовете и изпълнение на мониторинга в транснационалната мрежа за мониторинг на българска територия
- Участие в регионални проекти, имащи отношение към работата на МКОРД;

- **Координация на Плана за управление на речния басейн (ПУРБ) в Дунавски район за басейново управление с DRBMP**



Тясната координация при управление на водите в международния басейн на р. Дунав, осъществявана от МКОРД и активното участие на експерти от БДДР в съответните дейности и инициативи са основната предпоставка за осигуряване на координацията между Планът за управление на речните басейни в (ПУРБ) за Дунавски район за басейново управление в България и Плана за управление на международния басейн на река Дунав (DRBMP) съгласно изискванията на чл. 3 на Директива 2000/60/ЕС. .

Планът за управление на речните басейни в Дунавски РБУ е разработен в пълно съответствие с принципите на интегрирано управление на водите в международния басейн и с DRBMP.

Двата плана – ПУРБ и DRBMP - са базирани на една и съща информация за Българската част от Дунавски речен басейн, но DRBMP съдържа анализи и данни за водните тала от басейносна значимост, а именно:

- Повърхностни води – за река Дунав и реки с водосборна площ по-голяма от 4000 кв. км. (Искър, Янтра и Огоста) и за езера с площ по-голяма от 100 кв. км. (няма такива в българската част от международния речен басейн);
- Подземни води – само за трансграничните подземни водни тела (идентифицирани са 2 трансгранични подземни водни тела с Румъния);

Идентифицираните в ПУРБ значими проблеми при управлението на водите са определени като такива и в DRBMP. В ПУРБ на Дунавски район са включени и специфични проблеми, определени в DRBMP (опазване на есетровите риби, интеграция с други секторни политики).

Приложени са еднакви подходи и критерии при анализа на антропогенния натиск и състоянието на водите.

Резултатите от анализа и констатациите за България в DRBMP съответстват на тези в ПУРБ.

Програмите от мерки в ПУРБ за Дунавски РБУ са структурирани аналогично на тези в DRBMP – съобразно констатираните значими проблеми и дейностите/натискът, които ги пораждат. Планираните в ПУРБ мерки подпомагат постигането на целите на управлението на водите в международния басейн съгласно DFRMP.



## 10.2. Двустранна координация със съседни страни

### 10.2.1 Двустранна координация с Р Румъния

Основите на координацията между България и Румъния при управлението на водите са поставени още през 2004г, когато са проведени първите срещи във връзка с прилагането на РДВ в трансграничен аспект. На този етап са съгласувани трансгранични подземни водни тела, критерии за първоначално определяне на СМВТ за общия участък на р.Дунав; хармонизиране на подходите и информацията, изисквана по чл.5, Анекс II от РДВ по отношение на типология, ВТ и интеркалибрационни места по река Дунав и Черноморските крайбрежни води

Понастоящем двустранната координация между България и Румъния при управление на водите се извършва в няколко направления:

- **съгласуване и обмен на информация чрез експертните групи на МКОРД**, вкл. достъп до и обмен на национални данни в DanubeGIS за целите на трансгранична хармонизация (чрез ЕГ IMGIS).
- **Съвместна комисия за управление на водите България – Румъния**, създадена по силата на двустранно споразумение за сътрудничество при управление на водите, подписано през ноември 2004 г. В рамките на комисията са създадени работни групи и са установени правилата при работата им.
- **Участие в съвместни проекти**, свързани с управлението на водите

**Резултатите** към момента включват:

- Разработена и съгласувана на експертно ниво Работна програма (2012 - 2015) за координация между България и Румъния;
- Установен механизъм за комуникация;
- Проведени двустранни срещи, в т.ч.:
  - Срещна на Съвместната комисия през декември 2011година. Обсъдени е бъдещата координация при разработване на вторите ПУРБ, вкл. правила за обмен на данни и информация при прилагането на европейското законодателство в областта на водите
  - Срещна на Работна група «Басейново управление: през май 2012г. с



- акцент върху механизмите за двустранната координация при прилагане на РДВ. Обсъдени са специфични особености при определянето на трансграничните подземни водни тела на национално ниво; обсъдена е необходимостта от обмен на информация в различни направления на управлението на водите
- Среца на работна група «Басейново управление» през май 2015г за съгласуване на дейностите по актуализация на ПУРБ – обсъдени са подходите за оценка на състоянието на трансграничните водни тела - Р.Дунав и подземните водни тела; критерии за определяне на СМВТ; хармонизиране на географски данни; организирането на бъдеща обща мрежа за мониторинг на подземните води
  - Две срещи във връзка с прилагане на Директивата за наводненията (2012 и 2013г) - обсъждане на резултати от ПОРН; обмен на информация, съгласуване на общ трансграничен РЗПРН
- Съгласувани са праговите стойности за трансграничните подземни водни тела;
  - Изпълнен е съвместен проект за интегрирано управление на водите на р. Дунав (проект WATER), в рамките на който е извършено съгласуване на данни и методи за оценка на състоянието на р.Дунав, в т.ч.: обмен на методики за извършване на мониторинг на физико-химичните и биологичните елементи за качество и приоритетни вещества; съгласуване на пунктове за мониторинг и показатели за анализ; пробонабиране във връзка с интеркалибрацията на методите за извършване на химически анализи на качеството на водите; съгласуване на пунктове за пробонабиране от подземни води; съвместно пробонабиране за установяване на връзката между повърхностни и подземни води; представени са данни за българската територия за общата информационна платформа, разработена по проекта
  - Съвместно участие в проект DanubeFloodRisk, в резултат на който са изготвени карти на заплахата и на риска от наводнения за българския участък на р.Дунав. Всички дейности и данни за изготвяне на картите са съгласувани с румънските партньори. Крайните резултати от проекта (карти) и голяма част от събраните данни, използване за оценка на риска от наводнения са тясно свързани с целите на РДВ и са използвани в процеса на актуализация на ПУРБ с оглед



осигуряване на съгласуваност между ПУРБ и ПУРН.

### **10.2.2. Двустранна координация с Р Сърбия**

България полага усилия за установяване на по-тясна двустранна координация с Р Сърбия в областта на управлението на водите. През последните години е налице активизиране на дейностите в това отношение

През 2013г са продължени двустранните контакти с оглед установяване на двустранно сътрудничество , като са отправени са покани за експертни срещи, установени са контакти с оглед насрочване на срещи за 2014 г.

През февруари 2014г в гр.Белград беше проведена българо-сръбска експертна среща по прилагането на европейското законодателство в областта на водите. На срещата беше обменена информация относно напредъка по прилагане на Рамковата директива за водите и Директивата за наводненията в двете страни. Констатира се добрата съвместна работа в рамките на МКОРД и беше изразена воля за подобряване и разширяване на двустранната координация. Главната цел на срещата беше очертаване на рамката за бъдещото двустранно сътрудничество и подготвяне на условия за официалното му регламентиране .

В продължение на предприетите стъпки, по време на посещение в Сърбия през 2015г, заместник-министърът на околната среда и водите връчи на сръбската страна предложение за двустранно споразумение за сътрудничество в областта на водите. Споразумението цели развитие и насърчаване на сътрудничеството в областта на интегрираното управление на водите, като основният фокус е върху прилагането на изискванията за координация и сътрудничество при управлението на трансгранични водни течения съгласно Рамковата директива за водите и Директивата за наводненията.

